

Javaslat

a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 19/2005. (IV. 22.) Főv. Kgy. Rendelet módosítására

A javaslat rövid ismertetése

A Fővárosi Önkormányzat szándéka, hogy növekvő közlekedési kiadásai ellentételezéseként bevételeit is növelje. Jelenleg a tömegközlekedés menetdíjait javasolja emelni, ezzel párhuzamosan pedig várhatóan a tömegközlekedési szolgáltatások körének csökkentésére kerülne sor (járatritkítás). Az utóbbi évek tapasztalatai alapján azonban előre látható, hogy a díjemelés és a járatritkítás a tömegközlekedés versenyképességének romlásához, az utasok számának csökkenéséhez vezet, ami a bevételek stagnálását vagy csökkenését eredményezi. A tömegközlekedést igénybevevő lakosok számának visszaesése ugyanakkor a személygépkocsi-közlekedést gerjeszti, ami tovább rontja a jelenleg is kritikus budapesti közlekedési és parkolási helyzetet. A gépjárműforgalom növekedése további költségeket jelent a lakosságnak és az Önkormányzatnak, hiszen az utak minőségének romlása, a zaj- és levegőterhelés növekedése, a dugókban töltött órák miatti idővesztés komoly anyagi terhet jelent. A tervezett intézkedések költségvetési egyenlege tehát végső soron negatív lenne, nem is beszélve a budapestiek életminőségének – anyagiakban csak részben kifejezhető – romlásáról. Elgondolkodtató, hogy az elmúlt években a tömegközlekedés menetdíjainak emelkedése sokszorosa volt a parkolási díjak emelkedésének annak ellenére, hogy a személygépkocsi-közlekedés társadalmi költségei jóval magasabbak, mint a tömegközlekedésé.

A helyzet kedvező megváltoztatása érdekében a személy- és tehergépkocsi-közlekedés oldalán szükséges a bevételnövelés, amelyre az ún. gépjármű-területfoglalási díj bevezetésével nyílna lehetőség. Az új díjfizetési kötelezettség az agglomerációból érkező, illetve az egyes kerületek közötti forgalomban részt vevő és a fővárosban közterületen parkoló gépjárművek tulajdonosait terhelné. (Tehát a helyben lakóknak nem kellene a díjat fizetniük.) Számításaink szerint a javaslat megvalósításával a Fővárosi Önkormányzat éves szinten mintegy 25 milliárd forint bevételre tehetne szert. Az intézkedés hatásaként emellett a forgalom érzékelhető csökkenésére lehet számítani, amely az externális költségek csökkenésével további megtakarításokat eredményezne. Az ily módon megvalósuló bevételnövekedés megteremtené annak a lehetőségét és a pénzügyi alapját, hogy a tömegközlekedés szolgáltatásai a jelenlegi díjak fenntartása mellett ne csökkenjenek, illetve a színvonaljavító fejlesztések valósuljanak meg. A közösségi közlekedés fejlődése így a jelenleginél versenyképesebb alternatívát jelentene a személygépkocsi-közlekedésének, amely a díjbevételek emelkedését okozná. Végül, de nem utolsó sorban a gépjármű-forgalom csökkenése a főváros tisztábbá, élhetőbbé válását jelentené.

Az intézkedés következtében érezhetően felgyorsulnak a tömegközlekedési járatok, így tömegközlekedés számottevő többletteljesítményre lesz képes, aminek révén el tudja látni a bizonyos mértékben megnövekvő feladatait.

Konkrét módosító javaslatok

1. Javasoljuk a rendelet kiegészítését a következő, új III. Fejezettel (a további fejezetek száma megváltozik):

III. FEJEZET

Gépjármű-területfoglalási díj

16/A. § (1) Budapest főváros közigazgatási területe - a (2) bekezdésben foglaltakat kivéve - gépjármű-területfoglalási díj megfizetése ellenében használható várakozásra.

(2) Nem kell területfoglalási díjat fizetni

a) Budapest fővárosnak abban a kerületében történő várakozásért, amelyben a gépjármű tulajdonosa a 22. § szerinti lakossági várakozási hozzájárulással rendelkezik, illetve amelyben a gépjármű tulajdonosának bejelentett lakóhelye van,

b) Budapest fővárosnak abban a kerületében történő várakozásért, amelyben a gépjármű tulajdonosa a 24. § szerinti egészségügyi várakozási hozzájárulással rendelkezik,

c) a munkanapokon 19.00 és 7.00 óra közötti, valamint a munkaszüneti napokon történő várakozásért,

d) a megkülönböztető fény- és hangjelzéssel jogszerűen felszerelt gépjárművel való várakozásért,

e) a mozgáskorlátozott személy tulajdonában áll gépjárművel történő várakozásért, ha a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványát a gépjármű első szélvédője mögött úgy helyezték el, hogy előlapja az érvényesség és a jogosultság ellenőrzése céljából látható,

f) a rendvédelmi szervek és a Fővárosi Közterület-felügyelet behajtási és várakozási hozzájárulásával történő várakozásért,

g) a taxiállomásokon taxival történő várakozásért.

(3) Budapest fővárosnak abban a kerületében történő várakozásért, amelyben a gépjármű tulajdonosa a 23. § szerinti gazdálkodói várakozási hozzájárulással rendelkezik, a díjtételek 50%-át kell megfizetni.

16/B. § (1) A gépjármű-területfoglalási díj mértékét, valamint a díjfizetés elmulasztása esetén fizetendő pótdíj mértékét a jelen rendelet 7. számú melléklete tartalmazza.

(2) Az éves (naptári évre szóló) gépjármű-területfoglalási a tárgyévi első várakozás napját megelőző 8. napig kell megfizetni Budapest Főváros Önkormányzatának elkülönített bankszámlájára banki átutalással, vagy postai csekken.

(3) A havi gépjármű-területfoglalási díjat a Főváros Önkormányzatának elkülönített bankszámlájára banki átutalással vagy postai csekken kell megfizetni. A várakozási jogosultság a díj megfizetésétől számított nyolcadik naptól kezdődik és érvényessége 30 napig tart.

(4) Az egyszeri gépjármű-területfoglalási díjat a mobiltelefonos parkolási díjfizetési rendszer használatával kell megfizetni.

(5) A gépjármű-területfoglalási díj megfizetését a közterület-felügyelő elektronikus nyilvántartás alapján ellenőrzi.

(6) Ha a gépjármű-területfoglalási díjkülönbözetet és a pótdíjat a jogosulatlan várakozás időpontját követő tíz naptári napon belül nem fizették meg, a közút kezelője a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15. § (5) bekezdése alapján a jogosulatlan úthasználat időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül köteles postára adni a díj- és pótdíjfizetési felszólítást a gépjármű tulajdonosának. A díj- és pótdíjfizetési felszólításban a befizetési határidőt is fel kell tüntetni.

(7) Ha a díj- és pótdíjfizetési felszólításban megjelölt határidőig a díjat és pótdíjat nem fizették meg, a közút kezelője jogosult bírói (nemperes vagy peres) úton érvényesíteni.

(8) A gépjármű-területfoglalási díj rendszerének megvalósításáról és működéséről, a szükséges nyilvántartások vezetéséről a Fővárosi Önkormányzat gondoskodik a kerületi önkormányzatokkal együttműködve.

(9) A Fővárosi Önkormányzat gépjármű-területfoglalási díjból származó bevételét teljes egészében a tömegközlekedési feladataira fordítja.

2. Javasoljuk a rendelet kiegészítését a következő új, 7. számú melléklettel:

7. számú melléklet:

Gépjármű-területfoglalási díjak

	Gépjármű-területfoglalási díj (Személygépkocsi, oldalkocsis motorkerékpár, személygépkocsival vontatott pót- vagy lakókocsi)	Gépjármű-területfoglalási díj (Lakóautó, autóbusz, tehergépkocsi, vontató és az ezekkel vontatható pót- vagy lakókocsi)
Éves díj (naptári évre)	75.000 Ft	150.000 Ft
Havi díj (30 napra)	10.000 Ft	20.000 Ft
Napi díj (naptári nap 0 órától 24 óráig)	800 Ft	2000 Ft
Pótdíj (jogosulatlan várakozásonként)	15.000 Ft	50.000 Ft

Indokolás:

A gépjármű-területfoglalási díjat a főváros közigazgatási területén várakozó gépjárművek tulajdonosai fizetik a forgalom és a területfoglalás okozta társadalmi költségek ellentételezésére. A díjfizetés alóli mentesség esetei hasonlóan alakulnak, mint a várakozási díjfizetés alóli mentesség esetei. Lényeges különbség azonban, hogy a kerületi lakosok külön lakossági várakozási hozzájárulás nélkül is mentesülnek a díj megfizetése alól, ezáltal a hozzájárulás megszerzésének adminisztratív terhei nem hárulnak sem rájuk, sem az önkormányzatra.

A díj megfizetése egyszerű módon banki átutalással vagy csekken történik (havi és éves díj), illetve a napidíj esetén a mobiltelefon használatával a várakozási díjak jelenlegi beszedéséhez hasonló módon azzal a különbséggel, hogy a díj kedvezményezettje a Fővárosi Önkormányzat és nem a parkolási társaság. A befizetett díjak nyilvántartása, a rendszer kialakítása és a díjfizetés ellenőrzése a Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közös kötelessége. Az ellenőrzés gyakorlati megvalósítása a közterület-felügyelők feladata, akik a hordozható számítógépeik segítségével ellenőrzik, hogy a közterületen várakozó gépjármű tulajdonosa az elektronikus nyilvántartás szerint jogszerűen használja-e a közterületet. A díjfizetés elmulasztásának következményei a várakozási díjakhoz hasonló módon alakulnak azzal a különbséggel, hogy a díjfizetés érvényesítése az önkormányzat feladata. A gépjármű-területfoglalási díjat a Fővárosi Önkormányzat csak tömegközlekedési feladatokra használhatja, kiváltva egyebek mellett a tömegközlekedés szolgáltatási díjainak emelkedését. A rendszer két járműkategóriára tartalmaz díjakat, de magában foglalja a későbbi fejlesztés lehetőségét, amelynek során a járművek további differenciált kötelezése valósulhat meg (pl. terepjárók esetén magasabb, kisméretű városi autóknál alacsonyabb díj).

3. A rendelet 41. § (1) és (2) bekezdése a következőre módosul, továbbá egy új 43/A. §-sal egészül ki:

41. § (1) A várakozási övezetekben, illetve a fizető várakozóhelyeken a parkolásüzemeltető jogosult jelen rendeletben meghatározott díjfizetési feltételekkel történő várakozást ellenőrizni.

(2) A várakozási övezetekben díjfizetés nélkül várakozó gépjármű tulajdonosának a (3) bekezdésben meghatározott türelmi idő letelte után várakozási díjkülönbözetet és pótdíjat kell fizetnie.

43/A. § A szabálytalan várakozás esetén alkalmazott államigazgatási vagy szabálysértési szankciók alkalmazása mellett a várakozási díjkülönbözet és a pótdíj megfizetésének is helye van, amennyiben a várakozási övezetben a várakozási díjfizetés elmaradt.

Indokolás

A gyakorlatban komoly problémát okoz, hogy a szabálytalan helyen, illetve szabálytalan módon történő várakozás esetén kizárólag államigazgatási és szabálysértési eljárást folytatnak le, a parkolási díjkülönbözet és a pótdíj behajtására azonban nem kerül sor, mivel nem kijelölt parkolóhelyekről van szó. A közterület-felügyelők és a rendőrség ellenőrzési aktivitása a szabálytalan parkolás esetén gyakran hiányos, ezért nem kerül sor a felelősségre vonásra. A fenti módosítás lehetővé teszi, hogy a várakozási övezetekben bárhol sor kerülhessen a várakozási díjjal kapcsolatos szankciók alkalmazására is a szabálytalan parkolás szabálysértési vagy államigazgatási jogkövetkezményei mellett.

Ez az eljárás felel meg az általános hazai joggyakorlatnak. Így például valamely adó meg nem fizetése esetén az APEH nem csak a késedelmi kamatot és a bírságot fizetteti meg, hanem utólag behajtja az adót.

Budapest, 2007. december 16.